

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 57 0 Пс 073605 16 Рев
Бања Лука, 09.02.2017. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као предсједника вијећа, Таће Бундало и Сенада Тица, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља А.А.М.ГмбН & Со, Х., Њ., кога заступа пуномоћник И.С., адвокат из Б.Л., против тужене РС, коју заступа заступник по закону Правобранилаштво Републике Српске, Сједиште замјеника Бања Лука, ради накнаде штете, вриједност спора 314.096,43 КМ, одлучујући о ревизији тужене против пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 073605 16 Пж од 13.05.2016. године, на сједници одржаној дана 09.02.2017. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Захтјев тужитеља за накнаду трошкова ревизионог поступка, на име састава одговора на ревизију у износу од 5.121,44 КМ, се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 073605 09 Пс од 30.11.2015. године одбијен је захтјев тужитеља да се тужена обавезе да му, на име накнаде штете, исплати износ од 314.096,43 КМ, са законском затезном каматом почев од 31.07.2005. године па до исплате, и износ од 3.147.00 КМ, са законском затезном каматом почев од 21.12.2006. године па до исплате. Тужитељ је обавезан да туженој надокнади трошкове парничног поступка у износу од 6.925,00 КМ.

Другостепеном пресудом Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 073605 16 Пж од 13.05.2016. године жалба тужитеља је усвојена и првостепена пресуда преиначена, тако што је тужбени захтјев тужитеља усвојен, те је тужена обавезана да тужитељу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 19.523,41 КМ. Захтјев тужене за накнаду трошкова поступка је одбијен.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија тужена због погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи или да се иста укине и предмет врати другостепеном суду на поновно одлучивање.

У одговору на ревизију тужитељ сматра да је изјављена ревизија неоснована, а ставља и захтјев за накнаду трошкова ревизионог поступка.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља за накнаду штете услед незаконитог поступања суда као органа тужене.

Одлучујући о захтјеву тужитеља, на темељу изведених доказа, првостепени суд је утврдио: да је тужитељ Основном суду у Модричи поднио приједлог за извршење, на основу извршне исправе, против извршеника „Н.Р. & Т.“ д.о.о. Ш. и С.М. из Ш., пленидбом новчаних средстава која се налазе на рачунима извршеника (правног лица) и на покретној и непокретној имовини другог извршеника (физичког лица), забиљежбом извршења у земљишним књигама (на једнособном стану) те пленидбом аутомобила, процјеном вриједности и његовом продајом; да је предложено извршење дозвољено рјешењем о извршењу од 21.12.2006. године; да су рјешењем наведеног суда од 16.02.2007. године одбијени приговори извршеника на рјешење о извршењу; да је рјешењем другостепеног суда од 12.06.2007. године одбијена жалба против тог рјешења; да означени првостепени суд након доношења рјешења о извршењу није по истом поступио, а нити је исто доставио банкама извршеника (правног лица), нити РУГИП-у ради уписа забиљежбе извршења на непокретности другог извршеника; да је други извршеник по доношењу рјешења о извршењу предметну некретнину (једнособан стан) заложиио у сврху обезбјеђења кредита подигнутог код Н.А.А. В.; да је тужитељ дана 01.09.2008. године обавијештен да је рјешење о извршењу достављено банкама које су наведене у рјешењу о извршењу и о томе да су сви рачуни извршеника (правног лица) били блокирани и да на истима није било средстава која би се скинула у корист тражиоца извршења (изузев незнатног износа од 20,51 КМ) који је наплаћен са рачуна Н.б. а.д. Б.Л., Филијала Б.; да су, према подацима из налаза вјештака финансијске струке М.З. (којем парничне странке нису приговарале), на рачуну друштва „Н.Р. & Т.“ д.о.о. Ш. у периоду од доношења рјешења о извршењу (24.12.2006. године) па до дана када је Основни суд Модрича доставио рјешење банкама, постојала новчана средства у износу од 1.415.370,08 КМ; да је означени првостепени суд након достављања рјешења о извршењу банкама означеним у рјешењу о извршењу (укупно 5 банака, којима је рјешење достављено у периоду 10.07.2008. до 25.07.2008. године) од истих добио обавијештења да је рачун извршеника угашен односно да на истом нема новчаних средстава; да је у спорном периоду први извршеник укупно исплатио тужитељу 40.100,84 КМ, тако да је остало ненаплаћено потраживање по основу рјешења о извршењу у износу од 314.096,43 КМ.

На темељу наведених чињеница првостепени суд је нашао да је тужена пасивно легитимисана у предметној парници, при чему се позвао на одредбу члана 17. Устава републике Српске и члана 16. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85 и 57/89 те "Службени гласник Републике Српске" бр. 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04- даље: ЗОО). У конкретном случају, према становишту првостепеног суда, нема протуправности у поступању суда, као елемента одштетне одговорности, а нити узрочне везе између радњи предузетих од стране суда и настале штете, јер се недостатак средстава на рачуну извршеника не може приписати туженој. Налазећи, даље, да није доказано да је штета проузрокована грубом непажњом или намјером извршног суда или судије који је поступао у предмету, те да се тиме не ради о незаконитом и неправилном поступању

суда у смислу одредбе члана 172. ЗОО, првостепени суд је закључио да нема основа да се туженој примјеном наведене законске одредбе наметне обавеза накнаде штете, као ни примјеном одредбе члана 154. ЗОО. При томе је првостепени суд имао у виду да предметни извршни поступак још увијек није окончан и да је према одредбама Закона о извршном поступку ("Службени гласник Републике Српске" бр. 59/03 до 58/14) могућа промјена предмета извршења, као и велики број предмета којима су оптерећени првостепени судови. Из ових разлога, првостепени суд је захтјев тужитеља у цјелости одбио.

Одлучујући о жалби тужитеља, другостепени суд је прихватио чињенична утврђења првостепеног суда и правни закључак да је тужена пасивно легитимисана у предметној парници. Међутим, имајући у виду да извршење представља најзначајнију фазу у поступку реализације заштите права које је било предмет парничног поступка, те утврђујући да је извршни суд у конкретном случају поступао супротно одредбама члана 12. став 5., 40. тачка 4., 166. и 72. ЗИП, усљед чега тужитељ своја потраживања није остварио, другостепени суд је закључио да се непоступање извршног суда по наведеним законским одредбама може квалификовати као протуправна (штетна радња) усљед које је дошло до немогућности извршења, односно до штете за тужитеља. Утврђујући висину претрпљене штете на темељу података из налаза вјештака финансијске струке, позивом на одредбе члана 172., 154., 155. и 158. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85 и 57/89 те "Службени гласник Републике Српске" бр. 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04- даље: ЗОО), другостепени суд је изјављену жалбу усвојио и првостепену пресуду преиначио, тако што је тужену обавезао на накнаду захтијеване штете.

Одлука другостепеног суда је правилна и законита.

Тужитељ је у овој парници затражио накнаду штете у износу од 314.096,43 КМ, те трошкове извршног поступка у износу од 3.147,00 КМ, због неефикасности извршног суда који је поступао у извршном поступку покренутом по његовом приједлогу, на темељу извршне исправе (судског поравнања), ради наплате новчаног потраживања.

Према одредби члана 17. Устава Републике Српске свако има право на накнаду штете коју му незаконитим или неправилним радом причини службено лице или државни орган или организација која врши јавна овлаштења у складу са законом.

Сагласно одредби члана 172. став 1. ЗОО правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција, што значи да вољни елемент, супротно ревизионим наводима, није потребно доказивати.

У конкретном случају, по приједлогу тужитеља (као тражиоца извршења), на темељу извршне исправе, је покренут извршни поступак пред Основним судом у Модричи, против извршеника „Н.Р. & Т.“ д.о.о. Ш. и С.М., ради наплате новчаног потраживања у износу од 354.197,27 КМ. Означени суд је дозволио предложено извршење дана 21.12.2006. године, али је и поред ургенција тражиоца извршења, рјешење о извршењу ради наплате са рачуна првог извршеника доставио банкама

након више од годину дана и то: Новој банци Бијељина дана 10.07.2008. године, Р. В. ВиН 17.07.2008. године, Н.А.А.В. Б.Л. дана 25.07.2008. године, Р. Б. Б.Л. дана 10.07.2008. и Н.А.А.В. М. дана 15.07.2008. године, а када на рачуну извршеника више није било новчаних средстава (у периоду 21.12.2006. године па до достављања рјешења о извршењу банкама на рачуну су била новчана средства у износу од 1.415.370,08 КМ). По доношењу рјешења о извршењу извршни суд није доставио то рјешење ни РУГИП-у ради уписа забиљежбе извршења на непокретности другог извршеника, те је извршење на непокретности другог извршеника онемогућено, јер је исти те некретнине оптеретио заложним правом ради обезбјеђења кредита којег је диогао код банке.

Према одредби члана 5. став 1. ЗИП у поступку извршења суд је дужан да поступа хитно. Сагласно одредби члана 12. став 5. ЗИП приговор и жалба не заустављају ток извршног поступка, али се намирење тражиоца извршења одлаже до доношења одлуке првостепеног суда по приговору. Према одредби члана 40. став 4. истог закона рјешење о извршењу на средствима на рачуну извршеника доставља се и банци, која извршење спроводи сагласно одредби члана 166. наведеног закона. Сагласно одредби члана 72. став 1. ЗИП чим донесе рјешење о извршењу суд ће по службеној дужности одредити да се у земљишној књизи упише забиљежба извршења.

Правилно другостепени суд закључује да се непоступање извршног суда по наведеним законским одредбама може квалификовати као незаконита радња услед које је дошло до немогућности извршења односно до предметне штете. Стога је тужена (која одговара за рад свог органа) у обавези да надокнади захтјевану штету, па се не могу прихватити ревизиони наводи да на страни тужене нема протуправности, нити наводи о непостојању узрочне везе. Штета узрокована радњама извршеника, којима се тужена у ревизионим наводима бави, је била од утицаја у поступку у којем је тужитељ исходио извршну исправу, док није од утицаја у овој парници.

Према наводима тужбе, по којима је тужитељ (као тражилац извршења) сагласно одредби члана 37. ЗИП затражио утврђење имовине извршеника, извршеници не располажу другом имовином која може бити предмет извршења, а тужена у доказном поступку није доказала супротно. Поред тога, према подацима тужитеља (који нису оспорени) предузеће „Н.Р. & Т.“ д.о.о. Ш. сада само формално правно егзистира, па се не могу прихватити ни ревизиони наводи да није доказан покушај наплате из друге имовине извршеника. Стога, без обзира што у предметном извршном поступку није донесено рјешење о обустави поступка (члан 63. ЗИП), правилно је другостепени суд закључио да не постоји могућност извршења.

Произлази, да другостепени суд није погријешно када је, за разлику од првостепеног суда, сагласно чињеницама утврђеним у првостепеном поступку, извео другачији закључак о одговорности тужене. С обзиром да је тај закључак другостепени суд донио на темељу чињеница утврђених у првостепеном поступку, то нису основани ревизиони наводи да другачији закључак није могао извести у сједници вијећа. Како је при томе висина причињене штете (дуг ненаплаћен у извршном поступку) утврђена на темељу података из налаза вјештака финансијске струке, којем странке нису приговарале, те како је тужитељ оштећен и за трошкове извршног поступка утврђене рјешењем о извршењу, произлази да другостепени суд

није погријешио када је жалбу тужитеља усвојио, те првостепену пресуду преиначио и захтјев тужитеља у цјелости усвојио.

Сагласно датим разлозима изјављена ревизија је одбијена, примјеном одредбе члана 248. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13).

Захтјев тужитеља за накнаду трошкова ревизионог поступка, на име састава одговора на ревизију у износу од 5.121,44 КМ, је одбијен, јер се не ради о нужном трошку у смислу одредбе члана 387. став 1. ЗПП.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић